

דף מב רבין אמר בשם ר' יונתן שלשון של פרה היה משקל עשרה זוז ושל שעיר המשתלה היה של ב' סלעים, ושל מצורע היה משקל שקל, ור' יוחנן אמר שר' יש בן חלפתא ורבנן נחלקו בפרה אם הוא משקל יי' זוז, או משקל שקל, והסימן שלא נחלקו במשקל ב' סלעים, אחד המרבה ואחד הממעט ולא ב' סלעים שהוא הבינוני, ור' ירמיה מדפתא אמר שלא נחלקו בפרה אלא בשישיר המשקלת ונומנו יוגה ופנזר ברא בר הימרי ואמרנו פיני

נאמר בפסוק 'זהוציא אותה' שלא יוצאה עמה אחרת כמו שניינו שם הפרה אינה רוצה לצאת לא מוציאים עמה שחורה שלא יאמרו שהחטו פרה שחורה ולא יוציאו עמה אדומה נוספת שלא יאמרו שהחטו שתיים, ורבי אומר שזה גזה^א כאותה לבדה, ולת"ק מה שכותב אותה הוא קר"ש שדורשים טעם לפסוק דף מג והנ"מ ביןיהם שלת"ק מותר להוציא חמור עמה שודאי ואמר רב שהמקור לכך הוא שכותב בפרשה אלעוז וכותוב גם לא יאמרו שהחטו עמה, ולרבי כתוב אותה לבדה, ומושך חוקה, ולכארוה גם בפירושו של אהרן וחוקה, יש לומר אותה לרב לומדים שלא יסיח ממנה דעתו, ולשםואל שור יכול ששחיתה אינה עבודה, ומה שפוסל בפירה כי היא קדשי בדק לשחוות, ומה שכותב אח"כ ולקח אלעוז לומר שמעכשו צרייך הבית, ואין ללמד מק"י שבבדק הבית כשר שהרי רואים שם כהן, ולרב הוא מיעוט אחר מיעוט ולמדדו לרבות שכשר אף ראיית נגע כשר רק בכחן למורות שאינה עבודה, ולדעת שמואל בהדיות, ומה שכותב אח"כ ולקח הכהן עץ ארז ואזוב, לשםו אל שבפר אהרן פסול זר לכארוה אם הוא למד ממה שכותב אהרן למד שחדירות כשר, ולרב בא ללמד שהיינו אומרים שזה לא וחוקה אח"כ גם בפירה נפסול שכותב אלעוז וחוקה, ויש לומר מעשה בגין הפרה ולא צרייך כהן, קמ"ל שצרייך כהן.

בזאת בירושום של תרבה אך הישובות זה לא יפה כל' ולברורו גראז' יוצאי בהט ביתם שיש גזה'יכ בפורה ושחט אותה לפניו שגמ זר יכול לשחוות מוכבב בגדיו הכהן לומדים שהיא נעשית בכיהונו עם בגדי ואלעזר רואה, ולרוב מפסוק זה לומדים שלא יסיח דעתו, כהונה, ומטמא הכהן עד הערב לומדים שגמ לדורות עשוה בגדי ושמואל לומד זאת מהפסוק ושרף את הפר לעיניו, ולרוב פסוק כהונה, אך זה מובן רק אם נאמר שהז גם בכהן הדירות, אך אם אחד מלמד על שריפה ואחד על שחיטה, שאם היה כתוב פסול יש דין דוקא בכ"ג א"כ ודאי שציריך להיות בגדיו, ויש לומר הסח הדעת רק בשחיטה הינו אומרים שהז בגל שהוא תחילת שהפסוק כותב גם דבר שנייתן ללמדו בק"ג. עובודה אך בשריפה לא פוסל הסח הדעת, ואם היה כתוב פסול מואסף איש טהור לומדים להכשיר זר, טהור להכשיר אשה בשריפה, הינו אומרים שرك בשריפה פוסל הסח הדעת שעכשו ומוונח לומדים שرك מי שיש בו דעת להניח למעט חרש שוטה

אם נאמר שבא למעט שבאסיפה אפרה ומילוי המים לא פוסל המשנה אומרת שוכלים כשרים לקידש מלבד חרש שוטה וקטן, הסח הדעת, עמוד ב יש ללימוד מהפסקו למשמרת למי נדה ור' יהודה מכשיר קטן ופוסל אשה ואנדרוגינוס, ת"ק למד שיפסול, אלא בא למעט השלכת עץ אرز ואזוב ושני תולעת מהפסקו ולקחו לטמא מעperf שריפת החטאת שמי שפסול באסיפה פסול בקדиш. ובכשרים באסיפה כשרים בקדוש. ור'

לrob אמר שחייבת פורה בזר כשרה, ולר' יצחק נפחא פסולה, ויש יהודה לומד שלא כתוב יולקח' אלא ולקחו ואף קטן שפסול אומרים שלעלוא כשרה, ויש אומרים שפסולה, ור' יהושע בר באסיפה כשר בקידוש, והוא לומד למעטASA מה שכתוב אבל מאביה ראה לרוב שפסול ששנינו בבריתא שהזאת מימיה נתן ולא וננתנה,ות'יק סובר שאם היה כתוב ולקח ונתן הינו פסול באשה ודוקא ביום, ומהפסקת תורה מרבים גם שחייבת אומרים שיקח אחד ויתן אחד, וכותב ולקחו גם שנים לוקחים, ובקלת הדם והזאות, והשרכת עץ ארז, ואזוב, ואין ואם היה כתוב וננתנו הינו אומרים שדוקא שנים יתנו לכן כתוב

לרובות אסיפה אפרה ומילוי מים והקידוש, שכתוב זאת וחקק ולקחו ונתן שאפילו שנים לוקחים ואחזר נוthen. מרבים וחלק ממעטים ועדיף ללמידה מהזאת מימה שכל מה לתיק לומדים מולקה איזוב וטבל בימים איש טהור איש ולא שפסול באשה כשר רק ביום, אך אסיפה האפר והקידוש שכשר אשה, טהור להכשיר קטן ולר' יהודה איש ולא קטן טהור גם באשה יהיה כשר בלילה, ואין לומר שהראיה היא שאם כשר להכשיר אשה, והבריתא שאומרת שהכל כשרים להזות מלבד באשה כשר גם בזור, שהרי הזות מימה פסול באשה וכשרה טומטום אנדרוגינוס ואשה, אך קטן שיש בו דעתה יכולה בזור, ובאיי מבאר שההוכחה היא שכמו שמעטים אלעזר ולא לסייעו להזות עמוד בושם לא חלק ר' יהודה, ובאיי סובר שכיוון אשה, אך יש לפחות אלעזר ולא זר.

שהתנא אמר שהמשמעות של הפרשה מוציאה מהפשתות א"כ הקטרה של לפני ולפנים פורשים רק מההיכל עצמו, ורב אדא ר' יהודה יחולק גם בהזאה.

בר אהבה או כדי שאלו מדברי ר' יוסי, שכשם שפורים מבין המפטוק והזהה הטהור על הטמא, לומדים שהטהדור היה טמא האולם למזבח בשעת הקטרה כך פורשים בשעת מתן דם פר כהן משיח ופר העלם של ציבור וشعיר עבודה כוכבים, ומהעלה קודם, וטבול יום כשר בפורה.

ר' אסי אמר שכשלמדו ר'יל ור' יוחנן את דין פרה לא הוציאו של ההיכל מבין האולם למזבח הוא, שמההיכל פורשים אפילו ממנה אלא כמו ששושועל מוציא ברגלו משדה חרושה, והם שלא בשעת הקטרה, ומ בין האולם למזבח פורשים ורק בשעת אמרו שמשמעות מוציא מהפשתות, ואדם אחד שנה לפניו ר' הקטרה, ומשמע שפורים אףלו בשעת הקטרה של לפני יוחנן שזר כשר בכל השחיתות מלבד שחיתת פרה, אמר לו ר' ולפניהם, ויש לומר שר' יוסי דבר רק על שעת הקטרה של היכל, יוחנן שתוציא המשנה הזה כי לא מצאנו שחיתה שפסולה בזור, אך קשה מדוע כתוב שיש רק מעלה בהיכל שלא בשעת הקטרה, ר' יוחנן לא שמע אףלו לרבו ר'ש בן יהוץ שאמר שחיתת הרוי יש מעלה נוספת נוספת שמההיכל פורשים אףלו בשעת הקטרה זר פסולה בפורה.

בידי ר' הראשון הכהן לא אמר ובני אהרן עם קדושך ובידיו הקטרה של היכל עמוד ב מההיכל פורשים גם בקדושה שאיןה השני הוא אמר ובני אהרן וביאר ר' ישמעאל שמדת הדין היא שלו, ומ בין האולם למזבח שמדת הדין היא פרשו מכל העזרה שלא יהיה מקרה שכינסו, ויש לומר שיתacen במאמר ששם פרישה היא נחשב אחד.

משנה הכהן שחתט את הפר וקבל את דמו במזורך ונתנו להן לר' פדת הפרישה במתן דם פרים וشعיר ע"ז לומדים מגוז"ש שمرס בו ברובד הרביעי שבהיכל שלא יקרוש, ונטל מהחתה כפורה כפורה מיו"כ.

עליה למזבח ופנה את הגחלים לצדים וחיתה מהמעולות רב אדא מוכיח שהמעולות הם מדאוריתא וכך בדיקן נאמרו, הפנימיות וירד והניחה על הרובד הרביעי בעזרה, בכל יום חיתו שםן הן רק מדרבנן א"כ כמו שפורים מבין האולם למזבח כך במחחת כסף והערו לשל זהב, וביו"כ חיתה בשל זהב והכenis יפרשו מכל העזרה שלא יהיה מקרה שכינסו, ויש לומר שיתacen בה, ולר' יוסי בכל יום חיתה במדת סאה והעירה לשל ג' קבין, שהם מדרבנן וחחשו רק בין האולם למזבח שאין היכר אך בכל וביו"כ חיתה בשל ג' קבאים והכenis בה, בכל יום חיתה בכidea העזרה כיון שיש היכר שמזבח החיצון מפסיק, לא יכנסו, ורבא הוכיחה שקדושות אלום והיכל היא אחת שאם נאמר שזה ב' וביו"כ קלה, בכל השנה יודה קצראה, וביו"כ ארוכה, ולר' מנהם קדושיםות א"כ אם האולם עצמו הוא רק גזירה אין לגזור גם בין בකור וחצי בין הערבאים, וביו"כ הוסיף מלא חפניו, כל האולם למזבח שזה גזירה, אך יש לדחות שבין האולם השנה הקטורת דקה וביו"כ היא הייתה דקה מן הדקה, בכל למזבח הוא קדושה אחת, והאולם והיכל חזן ב' קדושיםות וא"כ השנה הכהנים על בזוזה הכבש וירדו במערבו, וביו"כ הכהן זרה רק גזירה אחת.

עליה וירד באמצע, ולר' יהודה כל השנה כהן עולה וירד כל השנה חותה בשל כסף שהتورה חסה על ממונם של ישראל,

באמצע, בכל יום כהן קידש ידיו ורגלו מהיכיר וביו"כ מקיתון של זהב ולר' יהודה תמיד הוא מקדש מקיתון של זהב, לר' ים אמר כشعירה התפזרו הגחלים מכבדם לאמה, יש ברייתא שנתפזר בכל השנה יש ד' מערכות וביו"כ ה' ולר' יוסי כל השנה ג' התפזר קב, ולר' יוסי ג' קבאים, ויש לומר שהסובר קבאים הוא ר' וביו"כ ד', ולר' יהודה כל השנה ב', וביו"כ ג'. גمرا אין לומר ישמעאל בן ר' יוחנן בן ברוקה שאמר שהיה מורה לשלא קבאים, שהכהן עמד ברובד הרביעי בהיכל שהרי שניינו שאסור להיות בהיכל כשהכהן ג' בפנים אלא הוא עמד ברובד רביעי מההיכל ורבב אשיג גם לר' יוסי אפשר לבאר שככל השנה חיתה בשל סאה מבחן,

ובאו"כ התפזרו קבאים.

בכל יום היה גלידה עבה וביו"כ דק וכל יום היה קצראה וביו"כ ארוכה כדי שתסייע זרעו של הכהן ג', בכל يوم לא היה לה טבעת בראשה וביו"כ היה טבעת שמשמעותה קרול.

רב חסדא אומר שיש ז' מיני זהב: זהב, זהב טוב, זהב אופיר, זהב מופז, זהב שחוט, זהב סגור, זהב פרויים, זהב וזהב טוב לומדים מהפטוק וזהב הארץ היה טוב, אופיר שבא מאופיר,

דף מה זהב מופז דומה לפוז מרגלית, זהב שחוט, שנטווה כחוט, זהב סגור שכשוויזא לשוק נגנוו מפניו כל חניות הזהב, פרויים שודומה לדם פרים, ורב אשיג יש ה' מינים ובכל אחד יש זהב וזהב טוב, וכן שניינו במשנה שיש זהב ירוק ואדרום והיינו של פרויים שודומה לדם הפרים.

ביו"כ נאמר קטורת סמים דקה ובכל השנה כתוב קודם הדק, ובא ללמד שתהייה דקה מן הדקה, שניינו במשנה שפורים מבין האולם למזבח בשעת הקטרה, ואמר ר' יא שזה דוקא בשעת הקטרה של היכל אך בשעת

בכל יום עלולים הכהנים ממזבח פניותו של כל השבע לא יקרבו אברי חול ביויה'כ, קמ"ל ביויה'כ משום כבוד הכהנה הוא עולה ויורד באמצעותם, ורבא אומר שלא צריך לכך שהרי כתוב להדייא **בכל** הוא מקדש בקיתון של זהב.

דר' יהודה בכל השנה יש ב' מערכות מוגדרת ומוגדרת של קטרות, ולר' יוסי כל יום דוחה טומאה אף לא שבת, ואבויי מבקשת לדעת רבא שאמ סופו היינו ג' שהייתה מערכה נוספת של קיום האש, ולר' יודה היה דוחה שבת, ולרב חסדא מערכה נוספת של קיום האש שכתוב במועדו, א"כ יודה שבת, ושניהם שכתובים שכתובים דוחה גם טומאה יש שניים שכתובים היא העולה על מזבח כל הלילה, זה מערכה גדולה, ואש המזבח תוקד היא מערכה שנייה של קטרות, ר' יוסי מוסיף מערכה של קיום האש מהפסוק והאש על יודה, ולרב חסדא לא קשה, שכמו שתחילה אין דוחה כי שבת המזבח, ר' יהודה למד שהצתת האש של המערכה צריכה להיות בראש המזבח שכתוב והאש על המזבח תוקד בו, ר' יוסי דוחה בציור א"כ תחילה זו עיקר כפורה דוחה אף סופו לומד את זה מהפסוק של ר' י"ש שכותב וננתנו בני אהרן אשר על שאינו עיקר כפורה אינו דוחה.

המזבח, ר' יהודה למד מזה שהצתת היא בכחן כשר ובכלי לדעת אבי המכבה אש מתחת ומונורה חייב ולרבא פטור, שרתו, ר' י"ש אמר שאין צורך למצות זר שהרי ממילא אין עולה לישנא קמא לשכיבה מהasher שעל המזבח חייב לכוי'ע, ונחalker לו מזבח, אלא זה מלמד שהצתת היא בראש המזבח, ר' יהודה כשכיבתו על הקרן, שלאבי הוא נקרא אש המזבח ולרבא פטור כי הוא התנתק מהמזבח, ולפ"ז מה שר"ג אמר ברבב במסות ר' י"מ אומר שצורך למצות זר שלא יעמוד למיטה ויצית עם מפה, ר' י"מ פטור מסדרים אחרים שוב במערכה גדולה, עמוד ב ואם אין מקום מסדרם על הכבש או על הסובב עד שישדר להם מקום במערכה קטנה, ולומדים זאת מהפסוק אשר תאכל האש את האש על המזבח, ר' י"מ לומד מפסוק זה שמחזירים רק עיכולי עולה ולא של קטורת, וכן דרש ר' אבן יעקב, ולכל התנאים מוסיפים עוד מערכה ביויה'כ ולמדו מהפסוק והאש ואף מי שאינו דורש ואך ואו הוא דורשים,

פרק הוציאו לו

דף מז משנה הוציאו לכיה'ג את הכהן והמחתה וחפן בה מלא חפניו, ונתן לכף הגדול נתן לפ' גדוול והקטן לפ' קטנו, וזה היה מדרתא ואח'כ נטל את המחתה בימינו ואת הכהן בשמאלו, גمرا מא מה שכתב לעיל נטל את הכהן והמחתה, מדבר במחתה של גחלים וככון מדובר במחתה של הקטרות, וכן שנינו בבריתא הוציאו לו כף ריק מלשכת הכללים ומחתה גודשה של קטרות מלשכת בית אבטינס.

ביויה'כ צריך כף, וכך שכתוב מלא חפניו, אך אי אפשר להכenis בידיו, שהרי אין להכenis פעמים שהרי כתוב והביא הבאה אחת לא שנים, ואם יקח בחפניו וינוינה במחתה ויכנס כך, א"כ כשייכנס אם יקחנו בשינוי זה בזיהן שלא עושים כך אפילו לפני מלך בשודם, וא"כ מבאים ע"י כף כמו שמצוינו בנסיאים, לכארה איך יתכן שהכהן שהוא העיקר בשמאלו, זה כמו ותיק שהוא בארץ והגר עולה עליו, ויש לומר שעדריף שיקח המרובה בימין והמורעת בשמאלו, ואם שניהם שווים כמו אצל ר' עושה להם מערכת בפני עצמה ומסדרן אף בשבת, אך לכארה ישמעאל בן קמחיות שהוא חפניו מרבבים, בכ"ז הגחלים חמימים זה משנה מפורשת בכל יום היה ד' מערכות, אומר ר' אבין שיש וקטרות צוננת.

בזה חידוש שאפלו בפסולין, אך רק אם משלחה כבר בהם האש, אמרו על ר' ישמעאל בן קמחיות שחפן ד' קבאים בכב' חפניו, ואמר ללישנא בתרא אף בקשרים מסדרם רק אם משלחה בהם האש, שכל הנשים זדרו אף זרד אמי עלה לגג, שהוא המשובח בียวיה'כ, אך אין חידוש שגם בשבת שהרי כתוב במשנה היום חמיש ויויה'כ יש אומרים ע"י שאכלת מאכל ערשן, ויש אומרים שהבירור בשב' עלה לגג, כדורי ר' אבחו שדרש הפסוק בשירת דוד רק כshall יהוה'כ אחר שבת שחליби שבת קרבנים ביויה'כ, אך אם ותזרני למלחמה, ובתאיlim כתוב המאזוני חיל למלחמה, שדור

מаш תמיד לומדים שמערכה שנייה של קטרות היא על מזבח החיצון, אש מתחת ומונורה אפשר למצות במאחינו, שנאמר אש בקטרות ובמחתה ומונורה, וכך שבקטרות היא מזבח החיצון כך במחתה ומונורה, אך ניתן לדרש שכמו שבקטרות זה בסמוך לו כך במחתה ומונורה זה בסמוך וא"כ יקח מזבח הרני, יש למד מהפסוק אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה שהאש תמיד שנאמרה במונורה היא בראשו של מזבח החיצון, ומחתה נלמד ממנורה, אך קsha שנלמד מkartotot שנintel מהasher הסמוכה, וא"כ ניקח מזבח הפנימי, אלא יש למד מהפסוק ורק מלא המחתה גחליא אש מעל המזבח לפני'ו וזה מזבח ולקח מלא המחתה גחליא אש מעל המזבח לפני'ו וזה מזבח רק מקצתו הוא לפני'ו וזה חיצון אך פנימי ככלו לפני'ו, וציריך גם את הפסוק לפני'ו שלולי כן הינו אומרים זה מזבח פנימי ולולא הפסוק מעל המזבח הינו אומרים שיקח דוקא לפני'ו

דף מו אך מצדדים אחרים לא יקח, ר' אמר בשם בר קפרא שר' י"מ סובר שאברי עולה שנשאו בים מערכות אחד מהן עצמה ומסדרן אף בשבת, אך לכארה עשו להם מערכת בפני עצמה ומסדרן אף בשבת, אך לכארה וזה משנה מפורשת בכל יום היה ד' מערכות, אומר ר' אבין שיש וזה חידוש שאפלו בפסולין, אך רק אם משלחה כבר בהם האש, שכל הנשים זדרו אף זרד אמי עלה לגג, שהוא המשובח בียวיה'כ, ולolibra בתרא אף בקשרים מסדרם רק אם משלחה בהם האש, אך אין חידוש שגם בשבת שהרי כתוב במשנה היום חמיש ויויה'כ יש אומרים ע"י שאכלת מאכל ערשן, ויש אומרים שהבירור בשבת, אמר רב אחא בר יעקב שהחידוש הוא שלא נאמר זהה רק כshall יהוה'כ אחר שבת שחליבי שבת קרבנים ביויה'כ, אך אם ותזרני למלחמה, ובתאיlim כתוב המאזוני חיל למלחמה, שדור

אמר זריתני וזרותני מהברור בטיפה, ופעם דבר ר' ישמעאל עם

ערבי בשוק ונזהה מפיו צינורא על בגדו ונכנס אחיו ישוב ומשתתחו, ואם ראתה ב' בניים כה"ג ביום אחד, ופעם דבר ר' ישמעאל עם אדרון אחד ונזהז צינורא מפיו על בגדו ונכנס אחיו יוסף ושימש תחתיו, וראתה אם ב' כה"ג ביום אחד, והיו לסתה ז' בניים ששמשו בכוהנה גדולה, ושאלו אותה במא

זכית לך, אמרה לחכמים שמעולם לא ראו קורות בביתה קליע שעורה אמרו לה שהרבה נשים עשו כך ולא זכו כמוך.

נאמר בפסקוק ונחן בקומצו שלא יעשה מדחה לקומץ, והסתפקו אם יכול לעשות מדחה לחפינה, שיש פסקוק רק בקומץ ובchapina לא

כתוב בחפינו אלא ומלא חפינו, או שנחן למלוד מלא מלא מקוםץ, ואין לדיק ממה ששנינו וכך היה מדחה שיכול לעשות מדחה אחרת אם רצחה, שאפשר לפרש וכך היה חזר וחופן לפנים, אך לפ"ז אפשר לדיק שניתן לחפון פעמיים, ויש לדוחות שהכוונה היא שיכול לעשות מדחה אם רצחה או שלא יחשר ולא יותר.

אין לומר שהקומץ מבצבץ מידין, שכחוב בקומצו דוקא, אך

אי'כ יספיק בראשי אצבעותיו יש לומר שדורשיים מהפסקוק מלא קומצו בדרך שהאנשיים קומצים, דהיינו שמחפה ג' אצבעותיו על פיסת ידו וקומץ, עמוד ב ובמחבת ומרחשת שהן עשויות כבר מוחק באגדלו מלמעלה ובאצבע הקטנה מלמטה, וזהי העובודה קשה שבמקדרש ואמנם יש גם חפינה שהיא קשה אך יש

לומר שהזיה עבודה מעבודות קשות שבמקדרש.

ר' יוחנן אמר שר' יהושע בן עוזאה הסתפק בין הביניים של מלא קומץ, ואמר רב פפא שאין להסתפק במה שבפנים שהוא ואדי קומץ ומה שהוויל לאצבעותיו ודאי איינו קומץ, והסתפק הוא בין האצבעות עצמן, ור' יוחנן אמר שהזיה נשאר ספק ור' חנינא אמר שקדום מקטיר את הקומץ ואיח'כ של בין הביניים, שאם

יקטיר קודם את של בין הביניים אי'כ זה שיריים שהחדרו בין ממציה להקטירה ואין להקטיר עליהם את הקומץ, ואין לומר שאם נקטירים אי'כ יהיה בזו איסור הקטירה שככל שמננו לאישים הוא בכל תקתיו, שנחן לומר שמקטירים על תנאי שאם אינם קומץ הם ישרפו לשם עצים כד"א שאומר בפסקוק לריח ניחוח לא תקטיירו מהם, לריח ניחוח אין אתה מעלה אך אפשר להעלות לשם עצים, ולרבנן יש לומר שיקמצו אנשים שמנים שלא יהיה להם בין הביניים, ולפ"ז גם לר'יא לכתהילה דוקא שמנים יקמצו.

הסתפק רב פפא בין הביניים במלא חפינו אם דין כמלא חפינו, אך לכארה אם לומדים מלא מקוםץ זה יהיה בקומץ, ויש לומר שר' רב פפא מסתפק בפסקוק מלא חפינו והביא, וא"כ בין הביניים נקרא הבא, או שכחוב ולקח והביא ואין זה לקיחה,

רב פפא אומר שמלא קומצו בדרך האנשים אך יש להסתפק אם קומץ בראשי אצבעותיו או מלמטה לעלה או מהצדדים,

ועוד אמר רב פפא שמלא חפינו בדרך האנשים, אך יש להסתפק בראשי אצבעותיו או שעשה מלמטה לעלה או מהצדדים, או שחפן בכל יד וקרבן אחת לשניה.